

Obecná a vývojová psychologie dne 24. 11. 2009

Časná, střední dospělost, pozdní
dospělost

(pouze pro vnitřní potřebu, nešířit,
neobsahuje citace!)

Vývojové etapy dospělého člověka

- Vývojové změny a stárnutí jsou od cca 20 let do smrti zhruba kontinuální. Členění etap je tedy libovolné. Mz budeme členit takto (dle Langmeiera a Krejčířové, 1998):
 - 1/časná dospělost-20-25 let
 - 2/střední dospělost (do 45 let)
 - 3/pozdní dospělost (do 60-65 let)
 - 4/stáří (časné a vysoké)

Charakteristika časně dospělosti

- Upevnění identity dospělého, identifikace s touto rolí
- Upřesnění osobních cílů
- Nezávislost na rodičích
- Volba a hledání partnera
- Profesní orientace, počátek profesního uplatnění

Charakteristika střední dospělosti

I.

- Další upevnění identity
- Produktivita
- Odpovědnost v roli dospělého
- Odpovědnost v rodině a k dětem

Krize středního věku

- Problematika vlastní identity
- Nespokojenost s manželstvím
- Myšlenky na odchod dětí z domova
- Otázky vlastní smrtelnosti

Charakteristika střední dospělosti

II.

- Nová integrace osobnosti
- Nové potvrzení manželství
- Příprava na odchod dětí z domova

Pozdní dospělost

- Období krizí
- Bilancování
- Pocit prázdného hnízda
- První známky úbytku sil a zdravotní problémy
- Vývoj rodiny-po fázi expanze fáze disperze
- Role prarodiče

Osobní zralost

- Pokusy psychologů stanovit a definovat „osobní zralost“ dospělého jedince:
- Přejímá občanskou a osobní zodpovědnost
- Ekonomicky nezávislý, přispívá k rozmnožování statků
- Rozvinul své osobní zájmy
- Ustanovil vztah k partnerovi
- Přejal výchovné úkoly vůči potomkům
- Přizpůsobuje se stárnoucím rodičům
- Freud-zralý člověk má umět „milovat a pracovat“

Sociální a emoční vývoj v dospělosti

- Práce-vývoj profesní orientace a profesního uplatnění velmi rozdílný
- Motivace při profesní orientaci a uplatnění: příjem, pomoc druhým, uplatnit svoje schopnost, navázání vztahů
- Volný čas-existoval vždy, ale v jiném harmonogramu

Sociální a emoční vývoj v dospělosti

- Emoční vývoj-nový nástup realismu a extravertizace proti předchozí adolescentní introverzi.
- Manželství, partnerství-potřeba emočního intimního soužití (možnost osobní regrese), touha mít děti
- Principy volby partnera-princip podle podobnosti (hlubší rysy, hodnotová základna), princip doplňující volby

Manželství

- Romantické manželství
- Pracovní manželství
- Rodičovství (potřeba generativity dle Eriksona)
- Dělení rolí s příchodem rodičovství-
mateřská a otcovská dovolená
- Manželská spokojenost koreluje se
zapojením otce do péče o dítě!

Funkce rodiny

- Reprodukční funkce
 - Hospodářská funkce
 - Emocionální funkce
 - Socializační funkce
-
- Rodina je též nejúčinnější instituce sociální pomoci!